

واپسین کلام مشاهیری از ایران و جهان

گردآورنده:

مسعود جهانگیری

۱۳۹۷

سرشناسه	: جهانگیری، مسعود، ۱۳۵۰ -
عنوان و نام پدیدآور	: واپسین کلام مشاهیری از ایران و جهان / گردآورنده مسعود جهانگیری.
مشخصات نشر	: تهران: عطار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۷۲ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-964-6210-64-6
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: مشاهیر — سرگذشتنامه
موضوع	: Celebrities -- Biography
موضوع	: مشاهیر — کلمات قصار
موضوع	: Celebrities -- Quotations, maxims, etc
رده بندی کنگ	: ۱۳۹۷ ج ۲۸/ف/۲۰۳ CT
رده بندی دیویی	: ۹۲۰/۰۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۱۳۰۶۲۱۰

انتشارات عطار

تهران، میدان انقلاب، خیابان آریه بهشت،

تلفن: ۶۶۹۶۴۳۳۷ فاکس: ۶۶۹۶۴۳۲۱

واپسین کلام مشاهیری از ایران

گردآورنده : مسعود جهانگیری

چاپ اول : تابستان ۱۳۹۷ تهران

تیراژ : ۱۰۰ نسخه

چاپ : چاپخانه افرنگ

قطع : رقعی - ۲۷۲ صفحه

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۶۲۱۰-۶۴-۶

ISBN: 978-964-6210-64-6

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۱.....	مقدمه
۱۵.....	مشاعر ادب (شاعران - عارفان)
۱۵.....	ابوسعید ابوالخیر
۱۸.....	عبد المناف اردبیلی
۱۹.....	خواجہ عبداللہ انصاری
۲۰.....	پروین اعتصامی
۲۲.....	شیخ عباس تربتی
۲۴.....	دکتر علی اصغر حکمت
۲۶.....	حلاج
۲۹.....	علی اکبر دہخدا
۳۱.....	غلامرضا رشید یاسمی
۳۱.....	محمد حسن معیری
۳۲.....	دکتر عبدالحسین زرین کوب
۳۵.....	حاج ملا ہادی سبزواری
۳۶.....	سعدی شیرازی
۳۷.....	محمد حسین شہریار
۳۸.....	حافظ شیرازی
۴۰.....	ابوالحسن خرقانی

- ۴۰..... ابوالحسن خرقانی
- ۴۱..... فرخی یزدی
- ۴۲..... فقیه خراسانی
- ۴۲..... محتشم کاشانی
- ۴۳..... خیام نیشابوری
- ۴۵..... عطاش نیشابوری
- ۴۶..... افشار لاهوری
- ۴۷..... بهاءالدین عینانی
- ۴۸..... قیس بن ملوک
- ۴۹..... مجدالدین میر فتحایی
- ۵۰..... افضل الدین محمد مرقی کاشانی
- ۵۲..... مولوی
- ۵۴..... شاه نعمت الله ولی
- ۵۶..... کمال الدین وحشی بافقی
- ۵۷..... استاد جلال الدین همایی
- ۶۰..... حبیب یغمایی
- ۶۳..... مشاهیر دین
- ۶۳..... حضرت محمد (ص)
- ۶۸..... ابراهیم خلیل الله (ع)
- ۷۱..... حضرت آدم (ع)
- ۸۱..... حضرت خضر (ع)
- ۸۲..... حضرت داوود (ع)
- ۸۷..... حضرت سلیمان (ع)
- ۹۱..... حضرت عیسی (ع)

۹۱	حضرت علی (ع)
۹۷	حضرت موسی (ع):
۹۹	حضرت نوح (ع):
۱۰۱	حضرت یعقوب (ع)
۱۰۳	حضرت یوسف (ع)
۱۰۶	ابوبکر بن ابی قحاحه
۱۰۹	ابوذر غفاری
۱۱۱	ابوهریره
۱۱۲	حارث بن کده
۱۱۳	زهیر بن قین
۱۱۵	سلمان فارسی
۱۱۶	سید حمیری
۱۱۷	عمر ابن خطاب
۱۲۱	عمرو بن عاص:
۱۲۲	میثم تمار:
۱۲۵	حذیفه یمانی:
۱۲۷	مشاهیر سیاست (پادشاهان و وزیران)
۱۲۷	اسکندر رومی:
۱۳۰	اشک ششم
۱۳۳	الیزابت اول
۱۳۵	الکساندر اول
۱۳۸	امیر کبیر
۱۴۰	چنگیز خان:

- ۱۴۰..... تیمور لنگ
- ۱۴۲..... حجاج بن یوسف ثقفی
- ۱۴۴..... حسنک وزیر:
- ۱۴۵..... جمشید
- ۱۴۷..... داریوش
- ۱۵۱..... محمد علی رجایی:
- ۱۵۲..... سلطان بابر
- ۱۵۳..... شاپور بن اردشیر
- ۱۵۳..... شاه اسماعیل صوفی
- ۱۵۶..... ابراهیم میرزا صوفی الوندی
- ۱۵۷..... عبدالملک مروان
- ۱۵۸..... عبدالله شقی
- ۱۵۹..... عضد الدوله:
- ۱۶۰..... عزالدین کیکاوس بن کیخسرو
- ۱۶۱..... کاترین دوم
- ۱۶۳..... فیدل کاسترو:
- ۱۶۴..... کوروش
- ۱۶۷..... مهاتما گاندی
- ۱۶۸..... مامون:
- ۱۶۹..... محمد بن عبد الملک
- ۱۷۱..... معاویه:
- ۱۷۴..... نادرشاه
- ۱۷۷..... ناصر الدین شاه
- ۱۸۱..... ناپلئون بناپارت:

۱۸۲.....	نیکلای اول
۱۸۴.....	آدولف هیتلر
۱۸۵.....	هارون الرشید:
۱۸۶.....	یزد گرد سوم:
۱۸۷.....	یعقوب بن لیث
۱۸۹.....	مشاهیر علم (دانشمندان و نویسندگان)
۱۸۹.....	ابوحیفه:
۱۹۲.....	ابو علی سینا
۱۹۳.....	رفع یک شبهه:
۱۹۴.....	ابوریحان بیرونی
۱۹۴.....	حاج شیخ حسنعلی اصفهانی
۱۹۶.....	توماس ادیسون
۱۹۸.....	ارسطو
۲۰۰.....	استی ون بن:
۲۰۱.....	اسقف سن پیر
۲۰۱.....	آلبرت انیشتین
۲۰۴.....	علی اکبر الهیان تنکابنی
۲۰۵.....	علامه امینی
۲۰۶.....	افلاطون
۲۰۹.....	محمدحسین بهشتی:
۲۱۰.....	بقراط حکیم
۲۱۱.....	لوئی پاستور:
۲۱۲.....	تیاذوق حکیم
۲۱۳.....	جالینوس

۲۱۴.....	چارلز داروین.....
۲۱۵.....	سر چارلز اسپنسر چاپلین.....
۲۲۰.....	مصطفی چمران:.....
۲۲۱.....	علامه حلی (ره).....
۲۲۶.....	رابیندرانات تاگور.....
۲۲۸.....	جاناتان زده خشری.....
۲۲۸.....	سقراط.....
۲۳۱.....	علی شریعتی.....
۲۳۳.....	شیخ عبدالقادر جیلانی.....
۲۳۷.....	لقمان حکیم.....
۲۴۰.....	علامه مجلسی.....
۲۴۴.....	مرتضی مطهری.....
۲۴۵.....	روح الله موسوی خمینی.....
۲۵۴.....	میکل آنژ.....
۲۵۵.....	آلفرد برنارد نوبل.....
۲۵۷.....	گابریل خوزه گارسیا مارکز.....
۲۵۹.....	شیخ فضل الله نوری.....
۲۶۱.....	کتاب نامه.....

مقدمه

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

ستایش مخصوص پروردگاری است که اسباب خوشبختی هر آن کس را که بخواهد فراهم نماید. دانشمندان را که به منظور ارشاد و نیکوکاری می‌خواهد، آنها را مورد لطف قرار دهد و آنها را به راههای رستگاری هدایت و نشانه بهروزی و رستگاری را برای آنها نماید. کسی را از دین و بزرگان علم و ادب غالباً در تمام فرهنگ‌ها از جایگاه و همت بسیار بالایی برخوردار ند. هلالی جغتایی چه زیبا سروده است.

بلبل به باغ و جغد به ویرانه تاخته هر کس بدست خویش خانه ساخته

شناختن ابعاد زندگی مشاهیر ایران و جهان و آگاهی بر کلام آنها در واپسین لحظات که در صفحات تاریخ جاودانه مانده است باعث عبرت و همواره روشنتر مسیر ما می‌باشد. زیر گفتار آنها مربوط به زمانی است که رحال برداشتن آخرین قدم‌های زندگی بوده اند و مارا لحظاتی به تفکر وامی‌دارد که در کجا هستیم و چه کار می‌کنیم. و چه کار باید کرد تا باعث رشد صحیح، شود. این سنت پند آموزی سنتی ریشه دار و عمیق است که در میان مردم فرهیخته قوت بیشتری دارد و گفتار ایشان روح و روان مارا به زمانهای گذشته سوق

می‌دهد ما نباید به گفتار مشاهیر پشت یا، بز نیم و آنها را به فراموشی بسپاریم.
سعدی شیرین سخن چه نیکو به بنی آدم هشدار می‌دهد.

بیا تا برآریم دسستی زدل که نتوان برآورد فردا زگل
امام علی (ع) این طور فرمودند:

بهاره فرزند آدم: زمان مرگش پنهان، بیماریها و دردهایش پوشیده، و
کرشمه نام اعمال ثبت می‌گردد. پشه‌ای او را دردناک می‌سازد قطره‌ای آب
او را خفه می‌کند، قطره‌ای عرق او را بد بو می‌کند^۱

ای بند ان خماره نگار بر ما می‌گذرد همان سان که بر پیشینان گذشت. بسا
این امید که از مرگ دست پیشینیان عمیقاً بهره بگیریم

مردی به محضر امام مجاهد (ع) آمد و از حال و روزگار دنیای خود شکایت
کرد. امام (ع) چنین فرمود:

بیچاره انسان که در هر روز دچار مصیبت است. اگر از هر یک عبرت
می‌گرفت. مصائب دنیا برای او آسان می‌شد.

مصیبت اول: هر روز می‌گذرد از عمر او کاسته می‌گردد، در صورتیکه اگر
چیزی از مال او کم می‌شد قابل جبران بود ولی مصیبت دوم: عمر او قابل جبران
نیست.

مصیبت دوم: هر روز، رزقی که به او می‌رسد اگر از راه حلال باشد، ثواب
دارد، وگرنه مجازات دارد.

مصیبت سوم: آن این که هر روز که از عمر انسان می‌گذرد، به همان اندازه
به آخرت نزدیکتر می‌گردد، ولی نمی‌داند که رهسپار بهشت یا دوزخ است^۲
خیام نیشابوری زبان حال همه ما بنی آدم چه زیبا سروده است.

۱- نهج البلاغه / ترجمه محمد دشتی / حکمت ۴۱۹

۲- استان دوستان / محمد محمدی اشتهاردی / ص ۳۴۵

ای بس که نباشیم و جهان خواهد بود نی نام ز ما ونه نشان خواهد بود
 زین پیش نبودیم و نبود هیچ خلل زین پس چو نباشیم همان خواهد بود.

در این اثر که قطره ای از دریای بیکران مشاهیر و بزرگان است تا حد توان تلاش شده است که گفتار به طور روان و قابل فهم بیان شود پاره ای از عبارتها از عربی به فارسی ترجمه شود. امید آنست به زیور طبع خوانندگان آراسته گردد به نقض و کاستی حقیر به دیده عفو بنگرند. که عفو رویه بزرگان است. و خداوند عاقبت امور ما را ختم به خیر کند و لحظه ای ما را به خودمان وا نگذارد در پایان تشکر صمیمانه، از دکتر جلیل تجلیل استاد ادبیات دانشگاه تهران و همچنین ناشر گرانقدر و بایر دوستان بخاطر راهنمایی های ایشان در این اثر، بر اینجانب فرض است.

مسعود جهانگیری آسفیچی